

Kommunstyrelsens pensionärsråd

**Protokoll nr 2 fört vid kommunstyrelsens pensionärsråds sammanträde
tisdagen den 9 mars 2010 kl. 10.00 – 11.36**

Justerat den 11 mars 2010

Eva Sahlin

Lars Wettergren

Ordförande

-

Vice ordförande

Eva Sahlin (SPF)

Ledamöter

Lars Wettergren (PRO)
Barbro Karlsson (PRO)
Bror Lord (PRO)
Kerstin Rosenqvist Hedler (SPRF)

Ersättare

Kurt Blank (PRO)
Anita Furehed (PRO)
Birgitta Gidlöf (PRO)
Stig Alenlöv (SKPF)
Olle Eriksson (SPF)
Kjerstin Genell Andrén (SPF)
Karin Wilborg (SPF)
Berit Örnevall (SPRF)
Berndt Holgersson (RPG)

Förhinder: ordf. Ann-Marie Furumark (PRO) och ledamöterna Johnny Dahlin (SPF), Mats Danielson (SPF) och Laila Högdahl (SKPF)

Tjänstgörande ersättare: Kurt Blank (PRO), Olle Eriksson (SPF), Karin Wilborg (SPF) och Stig Alenlöv (SKPF).

I sammanträdet deltog följande tjänstemän: direktören Gunnel Rohlin, avdelningschefen Raili Karlsson, ekonomiansvarige Staffan Halleskog, äldreombudsmannen Lotta Burenius, äldreomsorgsinspektörerna Karin Gens och Inger Lisslö samt nämndsekreteraren Barbara Ahlmark.

Närvarande

Sekreteraren noterar närvaro.

Sammanträdet öppnades av vice ordf. Eva Sahlin.

1. Val av justerare

Lars Wettergren utses att tillsammans med Eva Sahlin justera dagens protokoll.

2. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Anmäls några övriga frågor, varefter dagordningen fastställs.

3. Anmälan av protokollsjustering KPR 1/2010-02-02

Anmälan läggs till handlingarna.

4. Anmälan av protokollsjustering ÄN 1/2010-02-09

Anmälan läggs till handlingarna.

5. Anmälan av protokollsjustering HKR 1/2010-02-02

Anmälan läggs till handlingarna.

6. Genomgång av ärenden till äldrenämnden den 16 mars 2010

- § 7 Remiss:

**Om nationella minoriteter och minoritetsspråk – förslag till
åtgärdsplan för Stockholms stad
DNR 106-61/2010**

Kommunstyrelsen har till Äldrenämnden remitterat förslag till åtgärdsplan i samband med den nya lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (dnr 337-385/2010) för yttrande senast 2010-04-14.

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ikraft. Nationella minoritetsspråk är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Förvaltningsområdet för finska utökas med Stockholms stad. Inom förvaltningsområdet ska den enskilde ha rätt att använda finska i kontakter med förvaltningsmyndigheter och domstolar. Utifrån den nya lagstiftningen om minoriteter och minoritetsspråk, gällande från årsskiftet, har socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden överlämnat förslag på riktlinjer för Stockholms stad till kommunstyrelsen för hur stadens nämnder ska arbeta för att följa lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Förvaltningen har fokuserat på de skyldigheter som staden har som del i förvaltningsområdet för

finska. I förslaget till riktlinjer framhålls att nämnderna bör organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket. Varje nämnd gör en kartläggning av personalens språkkunskaper i främst finska, men även samiska och meänkieli.

Växel, kontaktcenter och andra som ska lotsa medborgarna rätt i staden bör på lämpligt sätt informeras om var sådan språkkunnig personal finns. Inom förskola och äldreomsorg måste bedömningar göras om det finns tillräckligt antal platser inom verksamheter med finsk inriktning. "Jämför förskola" och "Jämför vård- och omsorgsboenden" på stadens hemsida utvecklas så att det går att hitta finskspråkiga verksamheter. Staden bör informera på sin hemsida samt i lokaltidningarna om den nya lagens tillkomst. Stadens personal informeras bl.a. på intranätet och i S:t Eriksnytt. Nämnderna ska överväga på vilket sätt samråd ska ske med de nationella minoriteterna i frågor som berör dem.

Länsstyrelsen i Stockholms län har ett uppföljningsansvar när det gäller åtgärder rörande judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar och deras språk. Länsstyrelsen ska även medverka till att öka kunskapen och medvetenheten om de nationella minoriteterna och deras rättigheter.

Äldreförvaltningen instämmer i stort med förslaget till riktlinjer och föreslår att Äldrenämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt remissvar.

Rådet gör följande uttalande:

"I socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till åtgärdsplan fastläggs att varje nämnd ansvarar för att vidta åtgärder, men sedan hänvisas till vad som **bör** göras.

Det kan förutsättas att det finns många äldre boende i Stockholm som berörs av den lag som redan har trätt i kraft, och därför är det angeläget att snabbt skapa rutiner för att ge service på minoritetsspråk.

"Äldre direkt" är den första kontaktpunkten för att kanalisera vart minoritetsspråkiga skall vända sig, och det bör övervägas om de få handläggare som har tillräckliga språkkunskaper skall få rätt att handlägga ärenden från hela staden."

- § 7 Medarbetarenkäten för Äldreförvaltningen för år 2009 DNR 307-84/2010

Stockholms stad har genomfört en medarbetarenkät där samtliga tillsvidareanställda i staden har haft möjlighet att besvara frågor om organisation, ledarskap, delaktighet, medarbetarskap, kompetensutveckling, trivsel, arbetsklimat, arbetsbelastning och hälsa. Enkäten visar på ett bra resultat för staden totalt sett (Nöjd-Medarbetare-Index 62) och för äldreförvaltningen (Nöjd-Medarbetare-Index 74). Förvaltningens medarbetare är nöjda framförallt inom områdena trivsel och arbetsklimat. I jämförelse med medarbetarenkäten år 2008

har Nöjd-Medarbetare-Index ökat med 6 enheter. Även staden totalt har ökat med 3 enheter. Enkätresultatet utgör ett bra underlag för förvaltningen att arbeta vidare utifrån.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**- § 8 Äldreombudsmannens årsrapport 2010 angående äldreomsorgen under år 2009
DNR 113-57/2010**

Äldreombudsmannen har en fristående och oberoende funktion med möjlighet att stärka den enskildes inflytande i vården och omsorgen. Underlaget för äldreombudsmannens årsrapport är synpunkter, klagomål och frågor från äldre och närstående. I äldreombudsmannens uppdrag ligger att lämna synpunkter på stadens äldreomsorg utifrån de samtal som förts under året med såväl närstående som äldre som har insatser från staden. Äldreombudsmannen lämnar i årsrapporten förslag på angelägna utvecklingsområden utifrån den äldres och närståendes perspektiv.

Äldreförvaltningen delar i stort äldreombudsmannens synpunkter på utvecklingsområden. Det är viktigt att förvaltningarna i arbetet med att utveckla äldreomsorgen i staden att där det är möjligt beakta vad som framkommit av årsrapporten.

Rådet gör följande uttalande:

” Äldreombudsmannens och äldreomsorgsinspektörernas årsrapporter ger en samstämmig bild av läget i kommunens äldreomsorg, jämfört med tidigare rapporter kan en viss förbättring skönjas.

Men de brister man påtalar sammanfaller med vad KPR tidigare framfört:

- 1) Närvarande chefer, ej för stora ansvarsområden.
- 2) Omsorgstagarna skall beredas möjlighet till större självbestämmande om när och hur hjälpen skall ges. Man måste respektera att den tid som beviljats kommer omsorgstagaren till godo.
- 3) Ett värdigt bemötande måste genomsyra arbetet från högsta nivå och nedåt i organisationen. Det innebär även att utlovade ankomsttider respekteras.
- 4) Korttidsvården måste byggas ut och kvaliteten höjas.
- 5) Matfrågan och måltidens organisering är otillfredsställande på många sätt. En förbättring måste ske snarast. Information måste ges

till omsorgstagarna om möjligheten att välja mellan matlåda och enklare matlagning i hemmet.

Rapporterna visar också att resurserna för bistånd bör ökas för att kunna ge en bättre äldreomsorg. Det gäller t.ex. möjligheterna att kunna erbjuda utevistelse och social samvaro med meningsfulla kontakter.

När får vi se en tidplan när förändringarna är implementerade i alla stadsdelar? Det är ju inga nyheter som rapporterats.”

**- § 9 Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport 2010 avseende äldreomsorgen under år 2009
DNR 113-52/2010**

Äldreomsorgsinspektörernas uppdrag är att rapportera om förhållanden i verksamheten till stadsdelsnämnderna, äldrenämnden och kommunstyrelsen. För att äldreomsorgsinspektörerna ska kunna fullgöra sitt uppdrag har funktionen en fristående ställning. De tre äldreomsorgsinspektörsanställningarna är organisatoriskt placerade inom äldreförvaltningen. Äldreomsorgsinspektörerna ska granska såväl verksamhet i kommunal regi som den del som är utlagd på entreprenad. I granskningen ingår även beställarfunktionen och biståndshandläggningen. När inspektionen är avslutad återförs resultatet till berörda enheter och en rapport ges till berörd stadsdelsnämnd och dess pensionärsråd. Äldrenämnden tar ställning till rapporten och överlämnar den till berörd stadsdelsnämnd för beslut om åtgärder.

Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport avseende verksamhetsåret 2009 pekar på vissa områden som behöver utvecklas för att höja kvaliteten för de äldre inom äldreomsorgen. Årets granskning har haft fokus på att se hur de äldre inom äldreomsorgen blir betraktade, behandlade och bemötta. Rapporten redovisar även ett antal goda exempel som äldreomsorgsinspektörerna uppmärksammat under året.

Äldreförvaltningen delar i stort äldreomsorgsinspektörernas synpunkter på utvecklingsområden. Det är viktigt att förvaltningarna i arbetet med att utveckla äldreomsorgen i staden, där det är möjligt, beaktar vad som framkommit av årsrapporten.

Rådet gör följande uttalande:

” Äldreombudsmannens och äldreomsorgsinspektörernas årsrapporter ger en samstämmig bild av läget i kommunens äldreomsorg, jämfört med tidigare rapporter kan en viss förbättring skönjas.

Men de brister man påtalar sammanfaller med vad KPR tidigare framfört:

- 1) Närvarande chefer, ej för stora ansvarsområden.
- 2) Omsorgstagarna skall beredas möjlighet till större självbestämmande om när och hur hjälpen skall ges. Man måste respektera att den tid som beviljats kommer omsorgstagaren till godo.
- 3) Ett värdigt bemötande måste genomsyra arbetet från högsta nivå och nedåt i organisationen. Det innebär även att utlovade ankomsttider respekteras.
- 4) Korttidsvården måste byggas ut och kvaliteten höjas.
- 5) Matfrågan och måltidens organisering är otillfredsställande på många sätt. En förbättring måste ske snarast. Information måste ges till omsorgstagarna om möjligheten att välja mellan matlåda och enklare matlagning i hemmet.

Rapporterna visar också att resurserna för bistånd bör ökas för att kunna ge en bättre äldreomsorg. Det gäller t.ex. möjligheterna att kunna erbjuda utevistelse och social samvaro med meningsfulla kontakter.

När får vi se en tidplan när förändringarna är implementerade i alla stadsdelar? Det är ju inga nyheter som rapporterats.”

**- § 10 Äldreomsorgsinspektörernas granskningsrapport
avseende äldreomsorg i Skärholmens stadsdelsnämnd
DNR 113-53/2010**

Äldreomsorgsinspektörernas uppdrag är att rapportera om förhållanden i verksamheten till stadsdelsnämnderna, äldrenämnden och kommunstyrelsen. För att äldreomsorgsinspektörerna ska kunna fullgöra sitt uppdrag har funktionen en fristående ställning. De tre äldreomsorgsinspektörsanställningarna är organisatoriskt placerade inom äldreförvaltningen.

Äldreomsorgen i Skärholmens stadsdelsnämnd har granskats av stadens äldreomsorgsinspektörer under oktober 2009 till januari 2010. Granskningen har omfattat beställarenheten, utförarorganisationen i egen regi. Samtliga enheter har granskats och redovisas tillsammans med en sammanfattning över förhållandena inom äldreomsorgens verksamhetsområden på stadsdelsnämnden.

Rapporten har faktakontrollerats av stadsdelsdirektör, äldreomsorgschef samt av verksamhetschefer och enhetschefer för de granskade enheterna i Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Rapporten överlämnas till Skärholmens stadsdelsnämnd för ställningstagande till åtgärder med anledningen av granskningen.

Rådet gör följande uttalande:

”Rapporten från Skärholmen tar i stort sett upp samma problem som beskrivs i årsrapporterna. Men hanteringen av Lex Sarah-anmälningarna är under all kritik, ingen får skrämmas till tystnad. Hur hanteras vad som fränkommit från förvaltningens sida.”

7. Förvaltningschefens information

- Gunnel Rohlin informerar övergripande om följande:
 - Arbete med översyn av riktlinjer för köhanteringssystem startar nu och en inbjudan kommer inom kort till den referensgrupp som har bildats i förvaltningen med representanter från KPR: Olle Eriksson, Berndt Holgersson, Barbro Karlsson och Anita Furehed.
 - En årsrapport angående kvalitetsuppföljning är under arbete och ärendet bör bli klart under våren. KPR får ärendet i samband med äldrenämnden i april.
 - Översyn av MAS/MAR organisation i staden ska göras i år och en arbetsgrupp har bildats.
 - Nya riktlinjer för anmälningar enligt Lex Sarah och Lex Maria i stadens äldreomsorg kommer att tas fram i samband med lagändring. När ärendet blir klart kommer det att delges KPR.
 - Äldreomsorgsinspektörerna har avslutat granskningar av stadsdelsförvaltningarna i andra omgången och ska arbeta med temafrågor. Första området blir boenden för äldre med psykiska funktionshinder.
- Gunnel Rohlin delar ut följande material:
 - Sammanställning av budgetramar genom åren 1997-2010 för äldreomsorgen
 - Sammanställning av antal tomma och lediga lägenheter i servicehus för november 2009
 - Sammanställning av antal platser per äldreboende och antal anmälda äldre köande till äldreboende februari 2010.

10. Övriga frågor

- Rådet diskuterar den utdelade på förra sammanträdet rapporten ”Öppna jämförelser 2009. Vård och omsorg om äldre”. Rapporten finns tillgänglig på hemsidan: www.skl.se/publikationer

Rådet tar upp att det vore intressant att närmare titta på varför de stora städerna: Stockholm, Göteborg och Malmö hade hamnat längst bak i rapportens flera rankningar/jämförelser. Rådet önskar få svar från förvaltningen till nästa sammanträde.

- Rådet tar upp att det är anmärkningsvärt att i den brukarundersökningen som Demoskop och Carema har genomfört anges som ett svarsalternativ att det var hemtjänstens personal som hjälpte de äldre att fylla i brukarundersökningsenkäten. Frågan är hur kan det i brukarundersökningar finnas som svarsalternativ förtryckt i blanketten att personalen kan hjälpa till att svara på brukarundersökningsenkäten. Förvaltningen tar upp i möten med privata utförare att det inte är lämpligt att personal svarar på dylika enkäter.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark
Rådets sekreterare